

DIAGNOZA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE DIN ROMÂNIA

Ana-Mariana DINCU¹, L. SÂMBOTIN¹,
Nicoleta MATEOC-SÎRB¹, A. GĂVRUȚA¹,
Camelia MĂNESCU¹

¹ Universitatea de Științe Agricole și Medicină
Veterinară a Banatului, Timișoara
e-mail : maridincu2004@yahoo.com

The actual situation of the Romanian agriculture is characterized through multiple socio-economical problems, crumbling of the land in over 40 millions lots and the existence of numerous nonviable farms from the economical point of view. The structural modifications that took place in Romanian agriculture in 1990-2006 period. Having as effect the movement into private property of over 96% from the agricultural lands and the formation of little and medium exploitations are showing the fact that the reform process is far to be closed.

In this study analyze of the individual agricultural exploitations on the national levels. There are made appreciations on the medium dimension of the private agricultural exploitation and was considered the useful agricultural surface – UAS and was calculated the medium dimension in every size class. The economical dimension of the agricultural exploitations stays under the influence of two important factors: territorially dimension and unitary efficiency level.

In the year 2005, in Romania were 4.256.152 agricultural exploitations from which 4.237.889 were individual exploitations, respectively 99,6% and the units with juridical personality represented only 0,4 %.

Key words: agriculture, agricultural exploitations, size, farm, association

Situația actuală a agriculturii românești se caracterizează prin multiple probleme de ordin economico-social, fărâmițarea terenului în peste 40 mil. de parcele, precum și existența unor numeroase gospodării neviabile din punct de vedere economic.

Modificările structurale care au avut loc în agricultura României în perioada 1990-2006, având drept efect trecerea în proprietatea privată a peste 96% din terenurile agricole și formarea de exploatații mici și mijlocii, evidențiază faptul că procesul de reformă este departe de a fi încheiat.

MATERIAL ȘI METODĂ

Lucrarea de față ține să prezinte în mod obiectiv, prin intermediul analizei situația exploatațiilor agricole din România și a agriculturii care este marea speranță de

redresare și dezvoltare durabilă a economiei naționale, datorită imensului potențial de regenerare a pământului, principalul mijloc de producție, reciclabil și re folosibil.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Făcând o analiză a exploatațiilor agricole putem observa că în anul 2002 numărul total de exploatații agricole era de 4.299.361 exploatații care utilizau o suprafață de 13.930.710 ha, revenind o medie de 3,24 ha.

Suprafața agricolă neutilizată a fost de 907 mii ha în anul 2002, în timp ce suprafața arabilă neutilizată a fost de 397 mii ha în anul 2002.

Principalele cauze care au dus la necultivarea întregii suprafețe au fost:

- Necultivarea terenurilor de către foștii proprietari aflați în orașe, municipii și alte localități;

- Seceta accentuată;

- Situarea pe pante nemecanizabile a unor suprafețe de terenuri;

- Defrișarea unor plantații pomiviticele din diferite cauze;

- Ocuparea cu deșeuri și gunoaie a unor suprafețe din jurul localităților.

Din datele statistice rezultă că la sfârșitul anului 2003 existau peste 4,7 milioane de gospodării țărănești individuale cu o suprafață de peste 7,7 milioane ha teren agricol (55,4% din suprafața țării), revenind 1,69 ha pe o gospodărie. În aceste condiții nu este posibilă desfășurarea unei activități normale privind organizarea și managementul producției agricole.

La nivel național în 2004 exista un număr de 13.906.698 exploatații agricole, din care un număr de 1.906.792 exploatații – 43,3% se încadrau în categoria de mărime până la 1 ha. Însă, acestea au o pondere ca suprafață mult mai mică, de numai 4,90%.

Analizând evoluția suprafeței agricole după modul de utilizare arată scăderea acesteia față de anii trecuți, atât pe total, cât și pentru vii, livezi, pășuni și fânețe (tabelul 1).

Tabelul 1

Evoluția terenurilor agricole pe categorii de folosință

Suprafața	Anul 1990		Anul 2000		Anul 2005		Anul 2006	
	mii ha	%	mii ha	%	mii ha	%	mii ha	%
Suprafața agricolă, din care:	14769	100,0	14856,8	100,0	14487,7	100,0	14731	100,0
Teren arabil	9450	64,0	9381,1	63,1	9443,1	64,7	9434,6	64,0
Pășuni și fânețe	4728	32,0	4948,8	33,3	4651,6	31,9	4859,3	33,0
Vii	285,8	1,9	272,3	1,8	255,9	1,8	223,7	1,5
Livezi	304,2	2,1	254,6	1,7	237,1	1,6	213,4	1,5

Sursa: Calculații proprii pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul statistic al României, edițiile, 2004–2007

Dintr-un număr total de 4.256 mii exploatații agricole (tabelul 2), circa 4.121 mii exploatații agricole utilizează efectiv 13.906 milioane hectare, din totalul suprafeței agricole, care în 2006 a fost de 14.731,0 milioane hectare.

Tabelul 2

Exploatații agricole, suprafața agricolă utilizată, precum și suprafața ce revine în medie, pe o exploatație agricolă, după statutul juridic al acestora, la sfârșitul anului 2006

Statutul juridic al exploatațiilor agricole	Număr exploatații agricole	Nr. expl. agr. ce utilizează supraf. agr.	Supraf. agr. utilizată (ha)	Supraf. agr. utilizată medie (ha) pe o	
				Expl.	Expl. ce utilizează teren agricol
Exploatații agricole individuale	4.237.889	4.103-404	9.102.018,2	2,2	2,2
Unități cu personalitate juridică:	18.263	17.843	4.804.683,1	263,1	269,3
Societăți/asociații agricole	1.630	1.614	742.065,4	445,3	459,8
Societăți comerciale	4.824	4.563	1.780.787,8	616,2	857,7
Unități ale administrației publice	4.818	4.750	2.124.736,7	441	447,3
Unități cooperatiste	108	89	3.246,4	30,1	36,5
Alte tipuri	6.883	6.827	153.846,8	22,4	22,5
Total expl. agr.	4.256.152	4.121.247	13.906.701,3	3,3	3,4

Sursa: Anuarul statistic al României, 2007

Datorită fărâmițării excesive a terenului agricol suprafața medie pe o gospodărie individuală este foarte mică, de 2,2 ha, iar suprafața medie la unitățile cu personalitate juridică este de 269,3 ha.

Se mai impune o remarcă deosebit de interesantă. Exploatațiile comerciale, care firesc sunt cuprinse în categoria de mărime 10-100 ha, au crescut, atât numeric cât și ca dimensiune, într-un ritm mult mai lent decât cele din categoria peste 100 ha, cel puțin sub aspect dimensional.

Reține atenția și dimensiunile medii ale exploatațiilor agricole, calculate separat pe clase de mărime. Exploatațiile din clasa de mărime 1-10 ha, cele care definesc exploatația de tip familial, au dimensiunea medie de 2,69 ha. Foarte interesantă este situația exploatațiilor cu dimensiuni mai mari de 100 ha. Acestea au o suprafață medie de 445 ha (*tabelul 3*).

Tabelul 3.

Dimensiunea medie a exploatațiilor agricole pe clase de mărime în România, 2006

Nr. crt.	Clasa de mărime (ha)	Suprafața (ha)	% din total	Număr	% din total	Dimensiunea medie (ha)
1.	Sub 0,1	19.266	0,10	415.327	9,5	0,046
2.	0,1-1	675.260	4,80	1.491.465	33,9	0,45
3.	1-10	6.373.987	45,80	2.368.261	53,8	2,69
4	10-100	1.638.299	11,80	108.468	2,5	15,10
5.	Peste 100	5.222.056	37,50	11.746	0,3	444,58
6.	Total	13.906.698	100,00	4.395.208	100,00	3,16

Sursa: Ancheta structurală în agricultură, 2005, INS, București, 2006

Structura și dimensiunile exploatațiilor agricole din România nu sunt încă compatibile cu cele ale țărilor membre ale Uniunii Europene și din această cauză sunt necesare măsuri urgente de ajustare structurală. Aceste măsuri vizează:

- Stimularea asocierii micilor producători agricoli pentru efectuarea mecanizată a lucrărilor agricole și practicarea asolamentelor, modernizarea zootehniei, depozitarea și comercializarea produselor și alte forme de cooperare;
- Stimularea formării exploatațiilor familiale viabile, de tip european, prin susținerea gospodăriilor de semi-subsistență, dezvoltarea pieței funciare, a creditului ipotecar, arendarea terenurilor;
- Creșterea numărului exploatațiilor agricole comerciale care să determine asigurarea eficienței economice a activităților agricole;
- Stimularea arendării terenurilor către tinerii agricultori și a pensionării șefilor de gospodărie de vârstă înaintată;
- Restructurarea producției în marile societăți agricole;
- Constituirea fermelor care produc în sistem ecologic;
- Formarea unor structuri ecologice diversificate în zonele rurale pentru obținerea de venituri alternative;
- Comasarea terenurilor și organizarea teritoriului unităților agricole etc.

CONCLUZII

1. Agricultură, acest sector primar al activității umane, oferă omului, societății în general hrană, resurse pentru industriile procesatoare care completează paleta foarte largă a nevoilor umane, locuri de muncă, piață de desfacere pentru industriile conexe, independență alimentară, economică și chiar politică, într-o expresie acoperirea nevoilor societății umane, ceea ce-i conferă statutul de ramură prioritară a economiei naționale.

2. Exploatațiile agricole, cele din sectorul vegetal în special, se confruntă cu o dotare insuficientă, formată în principal din tractoare, combine, mașini și echipamente agricole cu un grad ridicat de uzură fizică și morală.

2. O agricultură sănătoasă, sub aspect structural, presupune creșterea cu precădere a ponderii fermelor comerciale din proprietatea producătorilor agricoli autohtoni. Aceștia reprezintă viitorul agriculturii românești, spre aceștia trebuie îndreptată atenția organelor decizionale românești.

BIBLIOGRAFIE

1. Anca, A. – *Organizarea și reprezentarea producătorilor agricoli*, Ed. Augusta, Timișoara, 2005.
2. Zahiu, Letiția și colab. – *Structurile agrare și viitorul producției agricole*, Ed. Economică, București, 2003.
3. *** - *Anuarul Statistic al României 1991 – 2007*.
4. *** - *Legea Nr. 18/1991 fondului funciar*.
5. *** - *Ordonanța de Urgență Nr. 108/2001 privind exploatațiile agricole*.
6. *** - *Recesământul General Agricol 2002*.